

Oslo, 30. september 2021

Til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

## Innspill til fritidskortordningen

Norsk Friluftsliv takker for muligheten til å komme med innspill til fritidskortordningen som en av organisasjonene tilknyttet samarbeidsgruppen for fritidserklæringen. Norsk Friluftsliv er en fellesorganisasjon for 18 norske frivillige friluftslivsorganisasjoner, med nær 1 million medlemskap og flere enn 5000 lag og foreninger.

### Norsk Friluftsliv har i tidligere innspill til fritidskortordningen blant annet sagt følgende:

*Fritidskortet kan være et godt tiltak for å fremme deltakelse og inkludering i aktivitet for barn og unge, men det er viktig at midlene som avsettes bidrar til jevnlig aktivitet og at denne foregår i tilknytning til organisasjoner/ miljøer. Kortet bør ikke brukes til engangsopplevelser eller aktivitetsutstyr som ender på loftet. I tillegg må ikke ordningen medføre et stort byråkrati for frivilligheten.*

*Norsk Friluftsliv foreslår:*

*At regjeringen viderefører satsningen på fritidskortet i tett dialog med, og med en bred involvering av, organisasjoner også innen friluftslivet. Kortet må ivareta deltakelse/ medlemskap i organisasjoner som også tilbyr aktivitet jevnlig, ikke kun ukentlige samlinger/ treninger til fastsatte tider.*

Basert på dette stiller Norsk Friluftsliv seg positiv til forslagene til kriterier. Slik det er beskrevet nærmere om kriteriene opplever vi at friluftslivsorganisasjonene i større grad er ivaretatt med disse kriteriene. Flere av friluftslivsaktivitetene er sesongbaserte og minimum 5 ganger per halvår er nok mer realistisk for flere. Det organiserte friluftstilbudet er utrolig viktig for at alle barn og unge skal bli introdusert for friluftsliv. Når det gjelder prøveperiode bør det fremgå tydelig hvor mange ganger dette skal være snakk om før man er nødt til å betale medlemskap.

### Krav til aktivitetstilbydere

Når det gjelder kravene til aktivitetstilbydere er dette også noe som vi er positive til. Likevel ønsker vi å legge til noen kommentarer spesielt knyttet til punkt 3 og 4.

De fleste lokale lag, foreninger og klubber drives av frivillige på frivillig basis, og mange har heller ingen ansatte regionalt å støtte seg på. Det bør være minst mulig byråkrati for disse, og like enkelt for de å tilby en lavterskel fritidsaktivitet som det er for barn og unge å motta. Ansatte i kommunen bør i størst mulig grad bidra til å tilrettelegge på en slik måte at det blir minst mulig registreringer og behov for administrasjon hos de frivillige. I stedet for et nytt register kunne det kanskje vært et felt i frivillighetsregisteret, eller at det er tilstrekkelig at man tilhører en paraply slik som Norsk Friluftsliv og tilsvarende.

Dette med pris og fritidskortet er en generell utfordring for friluftslivsorganisasjonene. Kostanden for deltakelse er relativt lav sammenlignet med andre fritidsaktiviteter, at mange kanskje ikke vil finne det relevant å bruke fritidskortet på medlemskap i en friluftslivsforening. For eksempel koster et medlemskap i 4H kr 600 per år, og inkludert i dette kan man delta fritt på mange aktiviteter og det som koster ekstra kan man søke deltakerstøtte til. Dette kan føre til at man i verste fall kan oppleve at organisasjonene tilpasser seg fritidskortet og at deltakeravgiften øker for alle, men at man der inkluderer flere av de tingene man vanligvis må betale ekstra for.

En annen utfordring knyttet til dette med pris for friluftslivsorganisasjonene er at det meste av aktivitet er egenorganisert, samtidig som den organiserte aktiviteten blir viktigere og viktigere for å drive opplæring i friluftsliv. Det er et uttalt mål at alle barn og unge i Norge skal bli introdusert for, og få kjennskap til, friluftslivet.

Levekårsundersøkelsen fra SSB for 2020 viser at både organisert og egenorganisert friluftsliv er et viktig tiltak for å øke mangfoldet og minke sosial ulikhet, men viser også hvor viktig det organiserte friluftslivet er for å nå barn fra alle grupper. Totalt sett er andelen barn med innvandringsbakgrunn som deltar i friluftslivsaktiviteter mindre enn for barn uten innvandringsbakgrunn for de fleste aktivitetene. Unntaket er for deltakelse i uteaktiviteter i regi av organiserte friluftslivsorganisasjoner. Her er deltakelsen for barn med innvandringsbakgrunn 10 prosent, mot 6 prosent blant barn uten innvandringsbakgrunn<sup>1</sup>.

Dette vitner om at tilretteleggingen og tilbudene fra organiserte friluftstilbud både appellerer og er betydningsfulle for mange barn med innvandringsbakgrunn, særlig siden disse barna totalt sett kan se ut til å ha en noe lavere friluftslivsdeltakelse. Dette viser at det er et økt behov for mer organiserte friluftstilbud<sup>2</sup>, noe som krever tilrettelegging og administrasjon. Imidlertid mangler organisasjonen tilstrekkelig grunnstøtte til å kunne tilrettelegge for dette, noe som på sikt kan bety at man er nødt til å øke medlemsavgiften for å kunne administrere mer aktivitet.

### Unntak fra kriteriene

Når det gjelder unntak fra kriteriene støtter vi at det er hensiktsmessig at det utvises skjønn i enkelte saker. Som for eksempel ovenfor ulike grupper som barn og unge med funksjonsnedsettelse. Imidlertid opplever vi ikke fritidskortordningen som relevant for å subsidiere treningskort for ungdommer i alderen 15-18 år. Vi mener at noe av hensikten med fritidskortet også er å skape sosiale møteplasser, økt tilhørighet og deltakelse i lokalsamfunnet. Det at ungdommer faller fra i den alderen er sammensatt, men trolig handler mye om at de får mange andre forpliktelser og at de ønsker å styre selv når de skal delta. Dermed bør man kanskje heller se på alternativer til uorganiserte arenaer for denne aldersgruppen, men det faller kanskje utenfor fritidskortordningen og direktoratets område.

Tonje Refseth, prosjektleder for mangfold og inkludering.

---

<sup>1</sup> <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/artikler-og-publikasjoner/barn-fra-vestkanten-mest-aktive-i-oslo>

<sup>2</sup> Dette viser også en forskningsrapport gjennomført av NIH i Oslo: <https://www.nih.no/om-nih/aktuelt/nih-bloggen/gurholt-kirsti-pedersen/sosiale-forskjeller-i-barn-og-ungdoms-deltakelse-i-friluftsliv-i-oslo/>.